

Temel Yaşam Desteği

- Hayat kurtarmak amacıyla, bilinç kontrolü yapılıp hava yolu açıklığı sağlandıktan sonra solunumu ve kalbi durmuş kişiye suni solunum ile akciğerlere oksijen gitmesini, dış kalp masajı ile de kalpten kan pompalanmasını sağlamak üzere yapılan ilaçsız müdahalelerdir.
- Yetişkinlerde, çocuklarda ve bebeklerde farklı uygulamalar yapılır.

Temel Yaşam Desteği

- TYD' de **ilk 5dk** çok önemlidir. Bu süre içerisinde beyin dokularına oksijen gitmesi sağlanamazsa kalıcı beyin hasarları oluşur ve sonra da ölüm gerçekleşir.

Sırasıyla;

- ✓ **Bilinç kontrolü,**
- ✓ Hava yolu açıklığının sağlanması,
- ✓ **Suni solunum,**
- ✓ Dış kalp masajı yapılır.

Temel Yaşam Desteği

Yerde yatan birini gördünüz (yetişkinler için);

- Önce bilinç kontrolü yapın. Bilinci yerinde değilse;
- Uzaktan yüksek sesle “iyi misin?” diye sorun. Cevap alamazsanız, yanına gidin ve omuzlarından hafifçe sarsarak tekrar “iyi misin?” diye sorun. Cevap yoksa 112’yi arayın ya da arattırın.

Temel Yaşam Desteği

- Ancak yalnız iseniz, ilaç-alkol zehirlenmesi veya suda boğulma varsa, kazazede bebek veya ocuksa ilk 5 turdan sonra yardım istenir.
- Kişi sırt üstü çevrilir, sert ve döz bir zemine taşınır.
- Kazazedenin sıkkan giysileri ve takıları gevşetilir.

Temel Yaşam Desteği

- Eğer kişide omurga zedelenmesi şüphesi varsa;
 - Solunumu devam ediyorsa, tıbbi yardım gelene kadar pozisyonu bozulmaz. Ve yaşam belirtileri sık sık kontrol edilir.
 - Solunumu yoksa baş omurga eksenini bozulmadan dikkatlice çevrilir ve sert bir zemine taşınır.

Temel Yaşam Desteği

- Kişide omurga zedelenmesi şüphesi yoksa;
 - Solunum varsa, sağlık ekibi gelene kadar kazazedeye koma pozisyonu verilir ve yaşam bulguları izlenir.
 - Solunum yoksa, kişi sırt üstü çevrilir ve sert bir zemine taşınır.

Temel Yaşam Desteği

- Sonra TYD' nin ABC' si uygulanır.

A- **Airway**, Hava yolu.

B- **Breathing**, Solunum.

C- **Circulation**, Dolaşım.

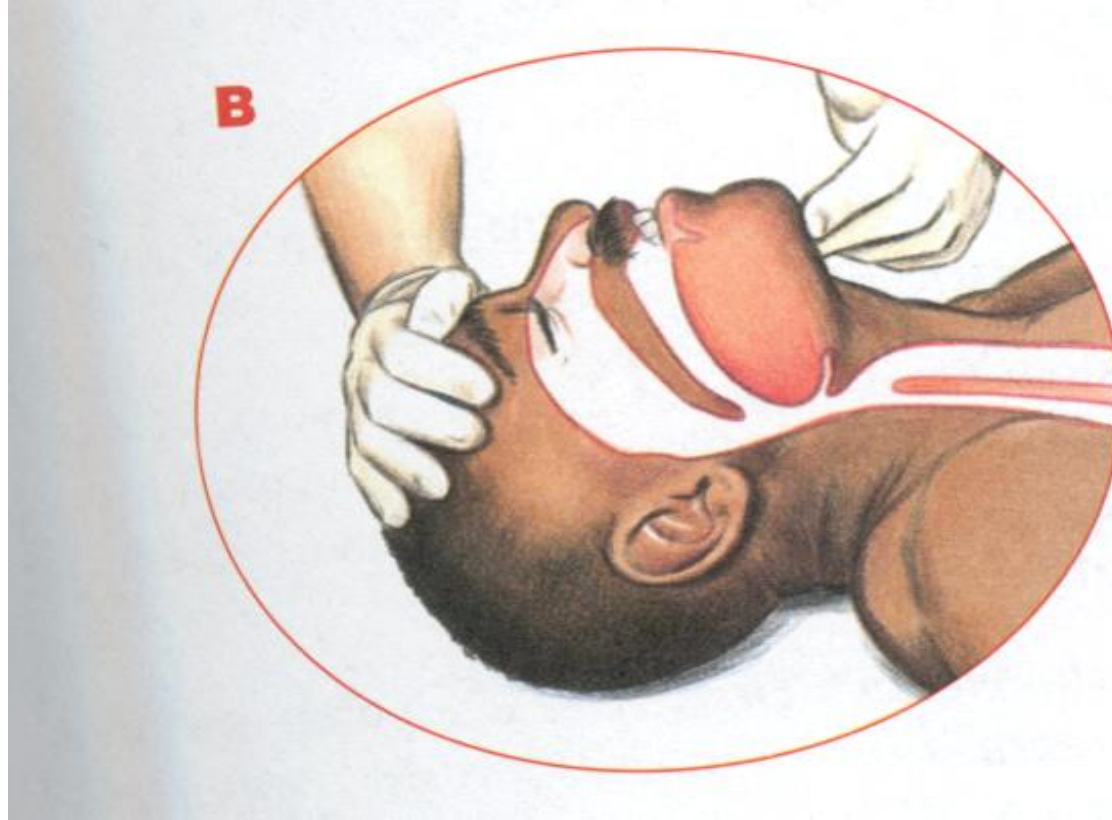
Temel Yaşam Desteği

- Hava yolu açıklığının sağlanması;
- Bilinci kapalı bütün kazazedelerde solunum yolu kontrol edilmelidir. Çünkü dil geriye kayabilir ya da herhangi bir yabancı madde solunum yolunu tıkayabilir.

Temel Yaşam Desteği

- Ağız içi kontrol edilir, ağızdaki kusmuk ve kan mendil ile, yabancı cisim başparmak ile temizlendikten sonra (kör dalış-cımbız yöntemi) hastaya “baş-çene pozisyonu” verilir.
- Hava yolunun açılması için kişiye uygun baş pozisyonu verilir. Örneğin baş-çene pozisyonu için;
- Bir el altına yerleştirilir. Diğer elin iki parmağı alt çene kemiğine yerleştirilir. Baş geriye (90°) itilirken çene de yukarı kaldırılır. Böylece dilin geriye kaçması engellenir.

Baş-çene pozisyonu

Üçlü manevra veya Çene ileride manevrası

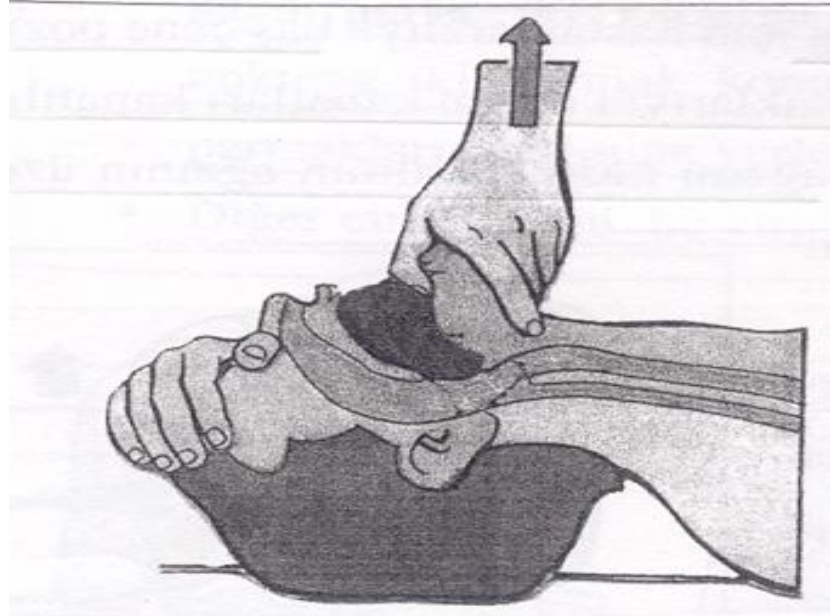
- Eğer baş boyun bölgesinde travma varsa iki ayrı teknik uygulanır.

Üçlü manevra: İki elinizle hastanın çene uçlarından yukarı doğru kaldırın. Böylece boyun hareket etmeden dil yukarı doğru gidecektir.

Üçlü manevra veya Çene ileride manevrası

- **Çene ileride manevrası:** Elin başparmağı kişinin ağızına konarak çene ile dil öne doğru çekilir. Alına konan diğer el ise boyun hareketini engellemek için başı sabit tutar.

Temel Yaşam Desteği

- **Solunumun sağlanması:** Öncelikle 5 sn boyunca Bak-Dinle-Hisset yöntemi ile solunum kontrolü yapılır.

Bak- Göğüs hareketlerine bakılır.

Dinle- Solunum sesleri dinlenir.

Hisset- Yanak ile hava giriş-çıkışı hissedilir.

Temel Yaşam Desteği

- Eğer solunum yoksa hemen suni solunuma başlanır.
- En etkili suni solunum ağızdan yapılandır. Varsa temiz ince bir bez ile kişinin ağzı örtölür.
- Alına konan elin baş ve işaret parmağıyla burun kanatları sıkılır.

Temel Yaşam Desteği

- Ağız hastanın ağzına tam kapatacak Şekilde yerleŐtirilir.
- İki kez derin nefes alınarak hastanın akciğerleri ŐiŐecek Şekilde soluk verilir.
- Hastanın dıŐarı çıkardığı hava solunmaz. Bunun için ikinci nefeste baş yana çevrilir.

Temel Yaşam Desteği

- Her üfleme 1 sn üzerinde sürmelidir ve tek seferde yaklaşık olarak 400-600 ml hava üflenir.
- Çene kilitlenmesi gibi durumlarda suni solunum, ağızdan buruna hava verilerek yapılır.

Temel Yaşam Desteği

- Suni solunum ile oksijen akciğerlere gönderilir. Ancak bu oksijenin dolaşım ile tüm vücuda taşınması gerekir. Bu da kalp masajı ile mümkündür.
- Dış kalp masajı:
- Kalp masajı yerini belirlemenin üç ayrı yöntemi vardır. En çok tercih edileni;
- İki elin işaret parmakları Sternumun alt ve üst ucuna konur. Sonra baş parmaklar ortada birleştirilir.

Temel Yaşam Desteği

- Hastanın ayak kısmına yakın olan elin topuğu üstteki başparmak yerine konur.
- Diğer el de kaldırılır ve bu eli üstten sıkıca kavrar. Üstteki elin parmakları kapalı alttaki elin parmakları açıktır.
- Dirsekler gergin, kollar ise yere diktir.
- Parmaklar vücuda temas etmeden, kollar-dirsekler ve omuzlar dikken, belden esneyerek göğüs kafesi 1/3 oranında (4-5 cm) çökecek şekilde 30 bası uygulanır.

Temel Yaşam Desteği

- Her iki kaburganın birleştiği noktaya (sternumun ksifoid çıkıntısına) iki parmak konur, parmaklar kaldırılmadan üstüne diğer el topuğu yerleştirilerek bası noktası tespit edilir. Sonra bu elin üzerine diğer el yerleştirilir.

Temel Yaşam Desteği

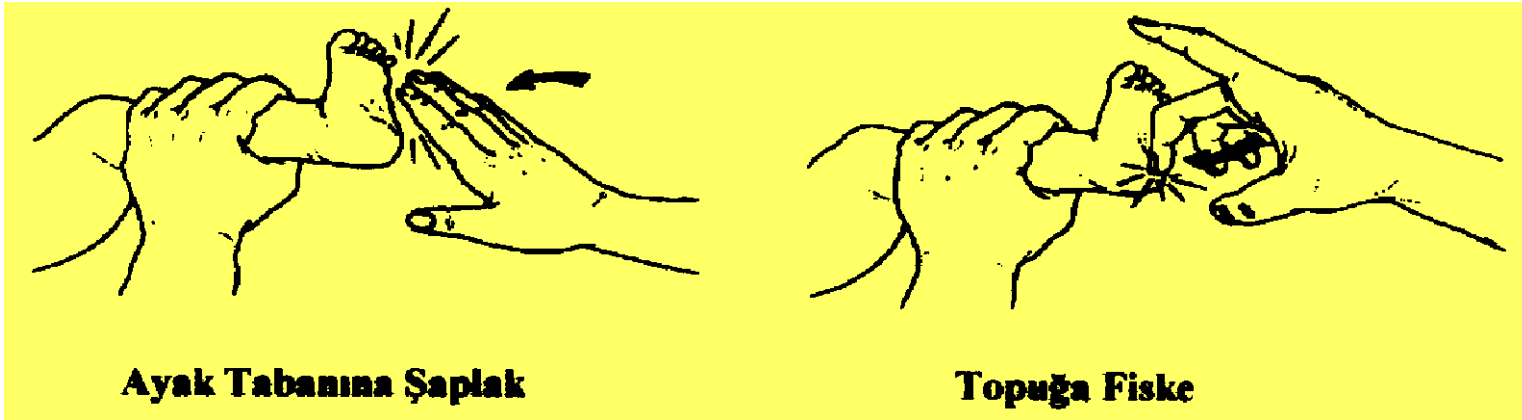
- Bası ritmik ve dakikada 100 olacak şekilde uygulanmalıdır. Sayılar sesli sayılmalıdır. 10'a kadar "1 ve, 2 ve, 3 ve 10 ve" sonra ise "11, 12, 13, ... 30" olarak sayılır.
- Suni solunum ve kalp masajına;
 - ✓ hastada solunum başlayana kadar,
 - ✓ tıbbi yardım gelene kadar,
 - ✓ hastayı başka bir ilk yardımcıya teslim edene kadar,
 - ✓ veya yorulana kadar devam edilir.

TYD Uygulama Farkları

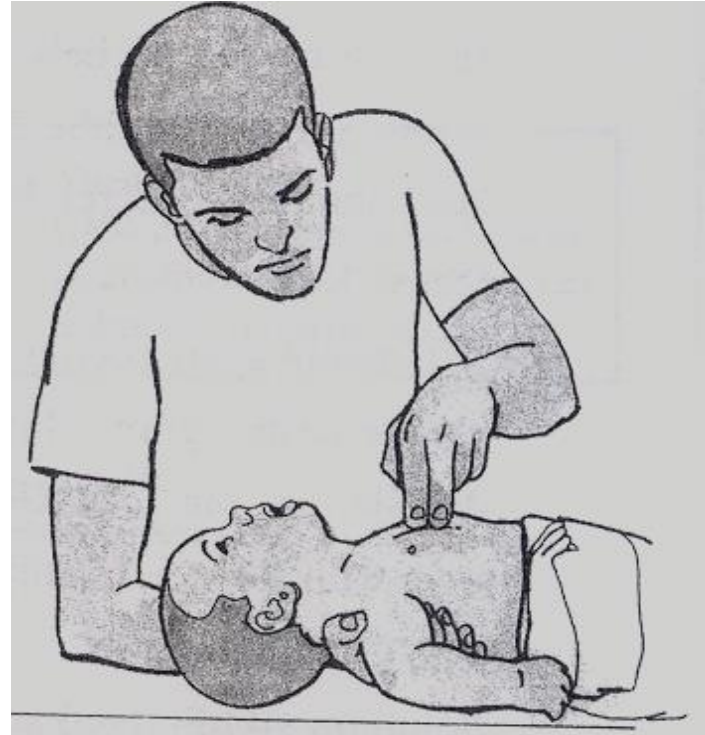
Yaş Grubu	Yetişkin	Çocuk	Bebek
	8 yaş üstü	1-8 yaş	0-12 ay
Bilinç kontrolü	Omuzdan	Omuzdan	Topuktan
112	Hemen ara veya arat	Kimse yoksa 5 tur sonra	Kimse yoksa 5 tur sonra
Sert zemine taşı	Evet	Evet	Evet
Sıkan eşyaları gevşet	Evet	Evet	Evet
Baş-çene pozisyonu	90°	90°	45°
Hava yolu kontrolü	Kör dalış	Kör dalış	Cımbız yöntemi
Solunum kontrolü	Bak-dinle-hisset	Bak-dinle-hisset	Bak-dinle-hisset
Solunum varsa	Koma pozisyonu	Koma pozisyonu	Koma pozisyonu
Solunum yoksa	1sn'lik 2 nefes	1sn'lik 2 nefes	1sn'lik 5 nefes
Nefes miktarı	2 derin	2 derin	Ağız dolusu
Suni solunum yeri	Ağız	Ağız	Ağız ve burun

TYD Uygulama Farkları

Yaş Grubu	Yetişkin	Çocuk	Bebek
Yabancı cisim varsa	5 sırt darbesi, 5 karın darbesi	5 sırt darbesi, 5 karın darbesi	5 sırt darbesi, 5 göğüs darbesi
Kalp masajı yeri	Sternumun ortası	Sternumun ortası	İki meme ucunun ortası
Kalp masajı şekli	2 el tabanı	Tek el tabanı	İki parmak
Kalp masajı derinliği	4-5 cm, 1/3	2.5-3 cm, 1/3	1.5 cm, 1/3
Kalp masajı sayısı	30/2 ve dakikada 100	30/2 ve dakikada 100	30/2 ve dakikada 100

TYD Uygulama Farkları

Temel Yaşam Desteği

- Bilinci açık ise;
- Kazazedeye ne olduğu sorulur.
- 112 aranır.
- Kanama ve Çok belirtilerine bakılır.
- Hareket ettirilmeden genel muayene yapılır.
- Bilinç düzeyi belirli aralıklarla kontrol edilir.